

ความชุกของการบาดเจ็บของกระดูกขากรรไกรและใบหน้าในโรงพยาบาลปทุมธานี การศึกษาย้อนหลังระยะเวลา 8 ปี

دنยศ ศรีสัมภูวงค์

กลุ่มงานทันตกรรม โรงพยาบาล ปทุมธานี อ.เมือง จ.ปทุมธานี

Prevalence of Maxillofacial Injuries in Pathumthani Hospital: An 8-year Retrospective Study

Danuyot Srisumpuwong

Dental Department, Pathumthani Hospital, Pathumthani Province, Thailand

หลักการและวัตถุประสงค์: การบาดเจ็บของกระดูกขากรรไกรและใบหน้า เป็นผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของผู้ป่วยก่อให้เกิดปัญหาทางสุขภาพร่างกายและอารมณ์เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจตามมา การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลทางระบาดวิทยาการบาดเจ็บของกระดูกขากรรไกรและใบหน้า และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการบาดเจ็บ

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบย้อนหลังรวบรวมข้อมูลจากเวชระเบียนของผู้ป่วยที่บาดเจ็บบริเวณกระดูกขากรรไกรและใบหน้าที่มารับการรักษา ณ โรงพยาบาลปทุมธานี ระหว่างวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2552 ถึง 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 419 ราย มีการวิเคราะห์หาข้อมูลความถี่ร้อยละและความสัมพันธ์โดยใช้ไคสแควร์

ผลการศึกษา: ผู้ป่วยมีอายุเฉลี่ย 28.53 ± 11.3 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 16-30 ปี (ร้อยละ 57.8) พบเพศชายมากกว่าหญิงในอัตราส่วน 5:1 สาเหตุจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ (ร้อยละ 62.5) พบการบาดเจ็บของกระดูกขากรรไกรล่างมากที่สุด (ร้อยละ 67.5) การรักษาส่วมากเป็นการผ่าตัดใส่แผ่นโลหะยึดกระดูกขากรรไกร (ร้อยละ 79.2) พบว่ากลุ่มผู้บาดเจ็บที่ดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ทางสถิติกับลักษณะการบาดเจ็บ การบาดเจ็บร่วมของอวัยวะอื่น ระยะเวลาพักรักษาในโรงพยาบาลและค่ารักษาพยาบาล

สรุป: การบาดเจ็บของกระดูกขากรรไกรและใบหน้าที่พบบ่อยในเพศชาย สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์กระดูกส่วนที่พบการบาดเจ็บมากที่สุดคือกระดูกขากรรไกรล่าง การรณรงค์งดการดื่มแอลกอฮอล์จะช่วยลดความรุนแรงของการบาดเจ็บและค่าใช้จ่ายในการรักษาได้

คำสำคัญ: การบาดเจ็บของกระดูกขากรรไกรและใบหน้า

Background and Objective: There are a tendency that Maxillofacial injuries capable to affects habits of patients in the way that sufficient to leads in both physique and mentality, including a subsequence of economic issues. Research aims to investigate relations between epidemiology of maxillofacial injuries as well as association of alcoholic consumption with a trauma.

Method: This retrospective study analyzed medical records of 419 maxillofacial trauma cases which were treated at Pathumthani hospital between 1st January 2009 and 31st December 2016. The data was analyzed by using percentage and significance of risks determined using chi square test.

Results: The most common of the injury sample was age between 16-30 years (57.8%) mean 28.53 year (SD 11.3) ratio between male: female are 5:1, 62.5% of them injured by a motorcycle accident. Mandible was common site of fracture (67.5%). The main operations of treatments were open reduction and internal fixation (79.2%). The factors related to alcohol consuming are patterns of fractures, injuries in other system, length of stay in hospital and cost of treatment.

Conclusions: Maxillofacial injuries were a common occurrence in male teenagers. The majority constituent was a motorcycle accident, meanwhile mandible was a greatest spot of fracture. To prevent consuming alcohol tends to decrease severity of injuries and expense in treatment.

Keywords: maxillofacial injury, fracture, trauma

บทนำ

การบาดเจ็บบริเวณกระดูกขากรรไกรและใบหน้า (maxillofacial injury) หมายถึง การบาดเจ็บของเนื้อเยื่ออ่อนและการแตกหักของกระดูกนับตั้งแต่บริเวณขอบบนของกระดูกพรอนท์ไปถึงบริเวณขอบล่างของกระดูกขากรรไกรล่าง พื้นที่บริเวณนี้เป็นจุดเสี่ยงที่จะบาดเจ็บได้ง่ายเนื่องจากมีโอกาสจะโดนกระทบกระเทือนได้โดยตรง และเมื่อมีการบาดเจ็บขึ้นแล้วอาจจะเกิดสูญเสียชีวิต ทรัพย์สินเกิดความพิการ และมีความยากลำบากในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น มีปัญหาการบดเคี้ยวอาหาร การมองเห็น ใบหน้าผิดรูป เป็นต้น

มีรายงานการศึกษาข้อมูลการบาดเจ็บบริเวณกระดูกขากรรไกรและใบหน้าในด้านอุบัติการณ์ วิธีการรักษา ความสัมพันธ์ของการบาดเจ็บกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ การศึกษาในพื้นที่แต่ละแห่งสะท้อนถึงลักษณะและปัจจัยที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บที่อาจแตกต่างกันไป เช่นสาเหตุการบาดเจ็บในประเทศ สหรัฐอเมริกา¹ ออสเตรเลีย² เกาหลีใต้³ ส่วนใหญ่เกิดจากการทำร้ายร่างกาย ในออสเตรเลีย⁴ เกิดจากการเล่นกีฬา ขณะที่การศึกษาในประเทศ จีน⁵ อินเดีย⁶ อียิปต์⁷ พบว่าสาเหตุหลักเกิดจากอุบัติเหตุจากรถยนต์เดียวกับในประเทศไทย⁸⁻¹⁰ แต่มีสิ่งๆที่เหมือนกันในทุกการศึกษาคือกลุ่มผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางระบาดวิทยาของการบาดเจ็บบริเวณกระดูกขากรรไกรและใบหน้าในโรงพยาบาลปทุมธานีและหาความสัมพันธ์ทางสถิติของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบาดเจ็บกับการตีเผลอกอฮอลล์

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา เก็บข้อมูลย้อนหลังจากเวชระเบียนของผู้ป่วยที่กลุ่มงานทันตกรรมโรงพยาบาลปทุมธานีให้การรักษาอาการบาดเจ็บบริเวณกระดูกขากรรไกรและใบหน้าประกอบด้วยส่วนของกระดูก mandible maxilla

ตารางที่ 2 ข้อมูลตำแหน่งที่บาดเจ็บและสาเหตุการบาดเจ็บ

ตำแหน่งที่บาดเจ็บ	สาเหตุ					จำนวน (ร้อยละ)
	อุบัติเหตุจากจักรยานยนต์	อุบัติเหตุรถยนต์	ตกจากที่สูง	พลัดตกหกล้ม	โดนทำร้าย	
Mandible	171	16	26	62	8	283 (67.5)
Maxilla	17	2	3	2	1	25 (6)
Zygomatic	26	3	1	5	0	35 (8.4)
Mandible & Maxilla	9	0	2	3	1	15 (3.6)
Mandible & Zygomatic	11	0	1	2	0	14 (3.3)
Maxilla & Zygomatic	18	0	0	2	0	20 (4.8)
Multiple facial Fracture*	21	3	0	2	1	27 (6.4)
รวม	273	24	33	78	11	419

*Multiple Facial Fracture: คือการบาดเจ็บในกระดูกมากกว่า 2 ตำแหน่ง เช่น Fracture Mandible, Maxilla, Zygomatic หรือ Nasoorbitoethmoidal fracture

เมื่อดูในรายละเอียดแต่ละส่วนพบว่าที่ Mandible ตำแหน่งที่มีการแตกหักมากที่สุดคือ Symphysis 211 ราย (ร้อยละ

และ zygomatic โดยไม่รวมถึงการบาดเจ็บของฟันและเบ้าฟัน (dentoalveolar injuries) ช่วงเวลาการศึกษาเริ่มจากวันที่ 1 มกราคม 2552 ถึง 31 ธันวาคม 2559 ประกอบด้วยข้อมูลเบื้องต้นของผู้ป่วย สาเหตุลักษณะการบาดเจ็บ วิธีการรักษา ระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการรักษา วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้จำนวน ร้อยละ แนวโน้มค่าใช้จ่ายในการรักษา และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ของการตีเผลอกอฮอลล์กับการบาดเจ็บโดยใช้ Chi-square test และดูความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ($p < 0.05$)

ผลการศึกษา

จากการศึกษาทางสถิติการบาดเจ็บของกระดูกขากรรไกรและใบหน้าในโรงพยาบาลปทุมธานีพบว่า มีผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาจำนวน 419 ราย อายุเฉลี่ย 28.53 ± 11.3 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 350 ราย (ร้อยละ 83.5) ช่วงอายุที่พบมากที่สุดคือ 16-30 ปี 242 ราย (ร้อยละ 57.8) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลอายุและเพศของกลุ่มตัวอย่าง (419 ราย)

อายุ (ปี)	เพศ		จำนวน (ร้อยละ)
	ชาย	หญิง	
0-15	20	8	28 (6.7)
16-30	205	37	242 (57.8)
31-45	97	19	116 (27.6)
46-60	25	4	29 (6.9)
>60	3	1	4 (1)
รวม	350	69	419 (100)

ลักษณะการบาดเจ็บการบาดเจ็บที่กระดูกขากรรไกรล่าง (mandible) ตำแหน่งเดียวพบมากที่สุด 283 ราย (ร้อยละ 67.5) สาเหตุการบาดเจ็บ เกิดจากอุบัติเหตุจักรยานยนต์มากที่สุด 273 ราย (ร้อยละ 65.2) รองลงมาคือจากการถูกทำร้ายร่างกาย 78 ราย (ร้อยละ 18.6) การตกจากที่สูงและพลัดตกหกล้ม 33 ราย (ร้อยละ 7.9) (ตารางที่ 2)

50.8) ในส่วนของ Maxilla คือ Lefort I 44 ราย (ร้อยละ 51.1) และของ Zygomatic คือส่วน body 77 ราย (ร้อยละ 72) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ข้อมูลตำแหน่งการแตกหักของกระดูก

กระดูก	ตำแหน่ง	จำนวน (ร้อยละ)
Mandible	Symphysis	211 (50.8)
	Body	57 (13.7)
	Angle	109 (26.2)
	Condyle	33 (8.1)
	Coronoid	3 (0.7)
	Ramus	2 (0.5)
Maxilla	Lefort I	44 (51.1)
	Lefort II	17 (19.8)
	Lefort III	2 (2.3)
	Vertical Fracture of maxilla	23 (26.8)
Zygomatic	Body	77 (72)
	Arch	3 (2.8)
	Floor orbit	25 (23.3)
	Supra orbital rim	2 (1.9)

ผู้ป่วยส่วนใหญ่ได้รับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน 385 ราย (ร้อยละ 91.9) มีระยะเวลาพักรักษาในโรงพยาบาลอยู่ในช่วง 4-6 วันเป็นส่วนใหญ่ 174 ราย (ร้อยละ 41.5) การรักษาส่วนใหญ่ใช้วิธีการผ่าตัดแบบ Open reduction and Internal fixation with plate & screw 332 ราย (ร้อยละ 79.2) (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงระยะเวลาพักรักษาในโรงพยาบาลและวิธีการผ่าตัด

ระยะเวลาพักรักษาในโรงพยาบาล (วัน)	วิธีผ่าตัด		จำนวน (ร้อยละ)
	Open reduction	Close reduction	
1-3	64	53	117 (27.9)
4-6	159	15	174 (41.5)
7-9	59	9	68 (16.2)
>9	50	10	60 (14.3)
รวม	332	87	419 (100)

ในส่วนของข้อมูลด้านค่ารักษาพยาบาลและสิทธิการรักษาของผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นผู้ป่วยหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดปทุมธานี 247 ราย (ร้อยละ 59) ค่ารักษาพยาบาลส่วนใหญ่อยู่ช่วง 15,000-30,000 บาทต่อคน 216 ราย (ร้อยละ 51.6) กลุ่มผู้ป่วยในมีค่ารักษาเฉลี่ยต่อคน 35,080 บาท กลุ่มผู้ป่วยนอกมีค่ารักษาเฉลี่ยต่อคน 1094.67 บาท ผลรวมค่ารักษาพยาบาลในแต่ละปีพบว่า มีแนวโน้มสูงขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557-2559 ผลรวมค่ารักษา 1,626,537, 2,240,123 และ 2,707,586 บาท ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (ตารางที่ 5) พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบาดเจ็บที่มีความสัมพันธ์กับการตีความเครื่องมือแอลกอฮอล์ได้แก่ ตำแหน่งการบาดเจ็บของกระดูกขากรรไกรและใบหน้า ($p \leq 0.032$) การบาดเจ็บร่วมกับอวัยวะส่วนอื่น ($p \leq 0.043$) ค่ารักษาพยาบาล ($p \leq 0.003$) ระยะเวลาพักรักษาในโรงพยาบาล ($p \leq 0.019$)

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์การตีความเครื่องมือแอลกอฮอล์กับปัจจัยที่ศึกษา

ปัจจัย	ไม่ตีความเครื่องมือแอลกอฮอล์ จำนวน (ร้อยละ)	ตีความเครื่องมือแอลกอฮอล์ จำนวน (ร้อยละ)	p-value
เพศ			.155
- ชาย	303 (86.6)	47 (13.4)	
- หญิง	64 (92.8)	5 (7.2)	
อายุ (ปี)			.092
- 0-15	27 (96.4)	1 (3.6)	
- 16-30	214 (88.4)	28 (11.6)	
- 31-45	101 (87.1)	15 (12.9)	
- >45	25 (75.8)	8 (24.2)	
สาเหตุ			.094
- อุบัติเหตุจราจร	255 (85.9)	42 (14.1)	
- อุบัติเหตุอื่นๆ	112 (91.8)	10 (8.2)	
ตำแหน่งการบาดเจ็บของกระดูกขากรรไกรและใบหน้า			.032*
- มีการแตกหักของกระดูกหนึ่งตำแหน่ง	306 (89.2)	37 (10.8)	
- มีการแตกหักของกระดูกสองตำแหน่งขึ้นไป	61 (80.3)	15 (19.7)	
การบาดเจ็บของอวัยวะอื่นร่วม			.043*
- ไม่มีการบาดเจ็บของระบบอื่นร่วม	256 (89.8)	29 (20.8)	
- มีการบาดเจ็บของระบบอื่นร่วม	111 (82.8)	23 (17.2)	
ค่ารักษาพยาบาล (บาท)			.003*
- 0-15,000	55 (80.9)	13 (19.1)	
- 15,001-30,000	202 (93.5)	14 (6.5)	
- 30,001-45,000	52 (81.2)	12 (18.8)	
- >45,000	58 (81.7)	13 (18.3)	
วิธีการผ่าตัด			.421
- Open reduction with internal fixation	293 (88.3)	39 (11.7)	
- Close reduction	74 (85.1)	13 (14.9)	
ระยะเวลาที่พักรักษาในโรงพยาบาล (วัน)			.019*
- 1-3	103 (88)	14 (12)	
- 4-6	160 (92)	14 (8)	
- 7-9	58 (85.3)	10 (14.7)	
- >9	46 (76.7)	14 (23.3)	

วิจารณ์

จากการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยบาดเจ็บบริเวณกระดูกใบหน้า และขากรรไกรส่วนใหญ่มักเป็นเพศชาย 350 ราย (ร้อยละ 83.5) ช่วงอายุวัยรุ่นถึงวัยทำงานตอนต้นสอดคล้องกับการศึกษาทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ส่วนผู้ป่วยเพศหญิง 69 ราย (ร้อยละ 16.5) อายุเฉลี่ย 28.6 ปี

สาเหตุของการบาดเจ็บส่วนใหญ่มักมาจากอุบัติเหตุ จักรยานยนต์ เป็นผลมาจากจักรยานยนต์เป็นพาหนะที่นิยมใช้และมีปริมาณมากในท้องถนนสอดคล้องกับการศึกษาในเนเธอร์แลนด์ของ van Den Bergh และคณะ¹¹ ที่พบว่าบาดเจ็บส่วนใหญ่มักมาจากการขี่จักรยาน ซึ่งเป็นพาหนะที่นิยมในประเทศนั้นสาเหตุการบาดเจ็บอันดับสองได้แก่การถูกทำร้ายร่างกาย ผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่มักเป็นเพศชาย 63 ราย (ร้อยละ 80.7) ต่างจากการศึกษาในสหรัฐอเมริกาของ Allareddy และคณะ¹ และในเกาหลีใต้ของ Hwang และ You¹² ที่การทำร้ายร่างกายเป็นสาเหตุการบาดเจ็บอันดับหนึ่งและอายุเฉลี่ยของผู้บาดเจ็บสูงกว่า อาจเนื่องมาจากความแตกต่างทางพฤติกรรมของประชากรในแต่ละพื้นที่นอกจากนี้ในส่วนของผู้ถูกทำร้ายร่างกายที่เป็นเพศหญิงพบว่ามีสาเหตุจากความรุนแรงภายในครอบครัว 15 ราย (ร้อยละ 19.23) สาเหตุอันดับสามเกิดจากการตกจากที่สูงหรือพลัดตกหกล้ม พบในเพศชาย 25 ราย (ร้อยละ 75.8) อายุเฉลี่ย 32.24 ปี มักจะเกิดเหตุขณะทำงานต่างจากการศึกษาของ Roccia และคณะ¹³ ที่กลุ่มผู้ป่วยอายุเฉลี่ย 51.5 ปีพบในเพศชายและเกิดเหตุขณะทำกิจวัตรประจำวัน

อวัยวะที่ได้รับการบาดเจ็บพบบริเวณขากรรไกรล่างตำแหน่งเดียว (Mandible) มากที่สุด 283 ราย (ร้อยละ 67.5) และตำแหน่งที่มีการแตกหักมากที่สุดของขากรรไกรล่างคือบริเวณ Symphysis 211 ราย (ร้อยละ 50.8) สอดคล้องกับการศึกษาของณรงค์ศักดิ์ บุญเฉลียว¹⁰ และชนิษฐา เจนวณิชสถาพร⁹ และเมื่อดูจากสาเหตุการบาดเจ็บพบว่าการโดนทำร้ายร่างกายจะทำให้เกิดการบาดเจ็บที่บริเวณขากรรไกรล่างมากที่สุด (ร้อยละ 79.4) ตามมาด้วยการตกจากที่สูงและพลัดตกหกล้ม (ร้อยละ 78.7) และจากอุบัติเหตุจราจร (ร้อยละ 62.9)

วิธีการรักษาส่วนใหญ่ใช้วิธีผ่าตัดใส่แผ่นโลหะยึดกระดูก (open reduction and internal fixation with plate screw) 332 ราย (ร้อยละ 79.2) เหมือนกับการศึกษาของ Boonkasem และคณะ¹⁴ ในปี พ.ศ. 2558 แต่ต่างจากรายงานของเพียรชัย เจริญโชติ และ ไพศาล กังวลกิจ⁹ ในปี พ.ศ. 2538-2543 ที่ในช่วงเวลานั้น การรักษานิยมใช้วิธี close reduction มากกว่าระยะเวลาพักรักษาในโรงพยาบาลของผู้ป่วยมีวันนอนอยู่ใน

ช่วง 4-6 วัน 174 ราย (ร้อยละ 41.5) ตามมาด้วย 1-3 วัน 117 ราย (ร้อยละ 27.9) ใกล้เคียงกับรายงานของ van Hout และคณะ¹⁵ ที่พบว่าร้อยละ 59 ของผู้ป่วยใช้เวลารักษาในโรงพยาบาลน้อยกว่า 4 วัน

สิทธิการรักษาของผู้ป่วยส่วนใหญ่มีสิทธิการรักษาในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าทำให้ผู้ป่วยไม่ต้องชำระค่ารักษา เป็นผู้ป่วยในเขตจังหวัดปทุมธานีเอง 247 ราย (ร้อยละ 59) เป็นผู้ป่วยจากต่างจังหวัด 58 ราย (ร้อยละ 13.7) มีผู้ป่วยต่างด้าวมารับการรักษา 22 ราย (ร้อยละ 5.3) ผู้ป่วยกลุ่มนี้มีแนวโน้มมารับการรักษามากขึ้นโดยในช่วงปี พ.ศ. 2552-2557 มีจำนวน 9 ราย ในขณะที่ช่วงปี พ.ศ. 2558-2559 มีจำนวน 13 ราย พบว่าค่ารักษาพยาบาลในแต่ละปีมีแนวโน้มสูงขึ้น อันเป็นผลจากค่ายา ค่าอุปกรณ์ทางการแพทย์ และค่าบริการทางการแพทย์มีการปรับราคาสูงขึ้น

จากการหาความสัมพันธ์ทางสถิติของการตีมีเครื่องตีมี แอลกอฮอล์พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรุนแรงของการบาดเจ็บในส่วนของกระดูกขากรรไกรและใบหน้ามากกว่าสองตำแหน่งขึ้นไปและการที่มีอวัยวะอื่นบาดเจ็บร่วมด้วย รวมถึงสัมพันธ์กับค่ารักษาพยาบาลและระยะเวลาพักรักษาในโรงพยาบาลสอดคล้องกับรายงานของ O'Meara และคณะ¹⁶ ที่พบว่าเครื่องตีมี แอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับความจำเป็นในการผ่าตัดรักษาอาการบาดเจ็บและระยะเวลาพักรักษาในโรงพยาบาล

สรุป

จากผลการศึกษาพบว่า การบาดเจ็บบริเวณกระดูกขากรรไกรและใบหน้าพบบ่อยในกลุ่มเพศชายช่วงวัยรุ่นและวัยทำงาน สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากอุบัติเหตุการจราจร ตำแหน่งที่พบการบาดเจ็บมากที่สุดคือกระดูกขากรรไกรล่าง วิธีการผ่าตัดใส่แผ่นโลหะยึดกระดูก ในกลุ่มผู้บาดเจ็บที่ตีมีเครื่องตีมี แอลกอฮอล์พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรุนแรงของการบาดเจ็บระยะเวลาพักรักษาในโรงพยาบาลและค่ารักษาพยาบาล ดังนั้นการรณรงค์ไม่ตีมีสุราขณะขับขี่ยานพาหนะจะช่วยลดการสูญเสียจากการบาดเจ็บนี้ได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลปทุมธานีในส่วนของกลุ่มงานทันตกรรมที่ได้ช่วยเหลือในการดูแลผู้ป่วย ส่วนของกลุ่มงานสารสนเทศและเวชระเบียนที่ให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูลและทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. Allareddy V, Allareddy V, Nalliah RP. Epidemiology of facial fracture injuries. *J Oral Maxillofac Surg* 2011; 69: 2613-8.
2. Oberdan W, Finn B. Mandibular fractures in Far North Queensland: an ethnic comparison. *ANZ J Surg* 2007; 77: 73-9.
3. Lee JH, Cho BK, Park WJ. A 4-year retrospective study of facial fractures on Jeju, Korea. *J Craniomaxillofac Surg* 2010; 38: 192-6.
4. Gassner R, Tuli T, Hachl O, Rudisch A, Ulmer H. Craniomaxillofacial trauma: a 10 year review of 9,543 cases with 21,067 injuries. *J Craniomaxillofac Surg* 2003; 31: 51-61.
5. Mijiti A, Ling W, Tuerdi M, Maimaiti A, Tuerxun J, Tao YZ, et al. Epidemiological analysis of maxillofacial fractures treated at a university hospital, Xinjiang, China: A 5-year retrospective study. *J Craniomaxillofac Surg* 2014; 42 :227-33.
6. Subhashraj K, Nandakumar N, Ravindran C. Review of maxillofacial injuries in Chennai, India: a study of 2748 cases. *Br J Oral Maxillofac Surg* 2007; 45: 637-9.
7. Mabrouk A, Helal H, Mohamed AR, Mahmoud N. Incidence, etiology, and patterns of maxillofacial fractures in ain-shams university, cairo, egypt: a 4-year retrospective study. *Craniomaxillofac Trauma Reconstr* 2014; 7: 224-32.
8. ขนิษฐา เจนวนิชสถาพร. การศึกษาผู้ป่วยที่มีการบาดเจ็บบริเวณกระดูกขากรรไกรและใบหน้า 4,755 ราย ณ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี. *วารสารศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล* 2551; 22: 106-15.
9. เพ็ชรชัย เรือรชิตติ, ไพศาล กังวลกิจ การบาดเจ็บบริเวณกระดูกขากรรไกรและใบหน้าในโรงพยาบาลชลบุรี : การศึกษาผู้ป่วย 2,478 ราย. *วารสารศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล* 2546; 17: 99-106.
10. ณรงค์ศักดิ์ บุญเฉลียว. การศึกษาการบาดเจ็บบริเวณกระดูกขากรรไกรและใบหน้าในโรงพยาบาลสุรินทร์ : การศึกษาผู้ป่วย 2,997 ราย. *วารสารศัลยศาสตร์ช่องปากและแม็กซิลโลเฟเชียล* 2548; 19: 75-9.
11. van den Bergh B, Karagozoglu KH, Heymans MW, Forouzanfar T. Aetiology and incidence of maxillofacial trauma in Amsterdam: a retrospective analysis of 579 patients. *J Craniomaxillofac Surg*. 2012; 40: e165-9.
12. Hwang K, You SH. Analysis of facial bone fractures: An 11-year study of 2,094 patients. *Indian J Plast Surg* 2010; 43: 42-8.
13. Roccia F, Boffano P, Bianchi FA, Zavattoni E. Maxillofacial Fractures due to Falls: does Fall Modality Determine the Pattern of Injury? *J Oral Maxillofac Res* 2014; 5: e5.
14. Boonkasem S, Rojanaworarit C, Kansorn S, Pankabut S. Incidence and etiology of maxillofacial trauma : A retrospective analysis of patients attending a provincial hospital in northern Thailand. *Journal of Public Health and Development* 2015; 13: 57-71.
15. van Hout WM, Van Cann EM, Abbink JH, Koole R. An epidemiological study of maxillofacial fractures requiring surgical treatment at a tertiary trauma centre between 2005 and 2010. *Br J Oral Maxillofac Surg* 2013; 51: 416-20.
16. O'Meara C, Witherspoon R, Hapangama N, Hyam DM. Alcohol and interpersonal violence may increase the severity of facial fracture. *Br J Oral Maxillofac Surg* 2012; 50: 36-40.

